

urodzin ś.p. prof. Władysława Latka - pomysłodawcy Sympozjum Maszyn Elektrycznych. Dla uświetnienia rocznicy proponuje się rozważyć ogłoszenie przez SEP i PTETiS 2016 r. – Rokiem Władysława Latka.

W godzinach wieczornych, przed uroczystą kolacją koleżeńską, wystąpił Kaszubski Zespół Pieśni i Tańca "Chmielanie" (<http://www.chmielno24.pl/organizacje-chmielanie.html>).

Uczestnicy Sympozjum SME 2015 podczas pierwszej ogólnej sesji plenarnej

Przewodniczący pierwszej sesji plenarnej: prof. A. Demenko oraz prof. K. Zakrzewski

Uczestnicy Sympozjum SME 2015

Wystąpienie Prof. Z. Życkiego na temat: Pokłosie Pięćdziesiątego Sympozjum Maszyn Elektrycznych

Gratulacje dla prof. Mieczysława Ronkowskiego z okazji jubileuszu 70-lecia urodzin – przemawia prof. T. Glinka

Prezentacja Laboratorium LINTE² uczestnikom SME2015 – prowadzi kierownik laboratorium prof. J. Nieznański

Wystąpienie Kaszubskiego Zespołu Pieśni i Tańca "Chmielanie" przed uroczystą kolacją koleżeńską

*Opracowali: dr inż. Michał Michna, dr hab. inż. Mieczysław Ronkowski, prof. PG, dr inż. Piotr Szymczak
dr hab. Andrzej Wilk*

Zebranie Sekcji Maszyn Elektrycznych i Transformatorów Komitetu Elektrotechniki PAN

Protokół

W dniu 23 czerwca 2015 r. w Chmielnie odbyło się otwarte zebranie Sekcji Maszyn Elektrycznych i Transformatorów Komitetu Elektrotechniki PAN. Obradom przewodniczył prof. Kazimierz Zakrzewski, przewodniczący Sekcji.

W zebraniu wzięło udział 75 osób, w tym 8 członków sekcji oraz 6 członków stowarzyszonych.

Obecni członkowie Sekcji:

1. dr hab. Jakub BERNATT, prof. Komelu
2. prof. dr hab. Andrzej DEMENKO
3. prof. dr hab. Tadeusz GLINKA
4. prof. dr hab. Krzysztof KLUSZCZYŃSKI
5. prof. dr hab. Marian ŁUKANISZYN
6. prof. dr hab. Lech NOWAK
7. prof. dr hab. Teresa ORŁOWSKA-KOWALSKA
8. prof. dr hab. Marian PASKO

Obecni członkowie stowarzyszeni:

1. prof. dr hab. Grzegorz KAMIŃSKI
2. prof. dr hab. Roman NADOLSKI
3. prof. dr hab. Ryszard PAŁKA
4. dr hab. Mieczysław RONKOWSKI
5. prof. dr hab. Bronisław TOMCZUK
6. dr hab. Jan ZAWILAK

W trakcie zebrania przedyskutowano szereg zagadnień i podjęto kilka decyzji.

1. Profesor Andrzej Demenko przekazał informację o pracach Komitetu Elektrotechniki PAN, między innymi o pracach dotyczących opracowania i rozpowszechniania tzw. mapy rozwoju dyscypliny Elektrotechnika i o pracach zespołu do spraw podręczników z zakresu maszyn elektrycznych. Zachęcał do zapoznania się z wynikami tych prac, umieszczonymi na stronie internetowej Komitetu. Poinformował zebranych o bieżącym statusie Archives of Electrical Engineering i korzystnej tendencji w zakresie cytowań prac publikowanych w tym czasopiśmie. Poinformował o przygotowaniach do wyborów członków KE na nową kadencję w roku 2016. Omówił zasady tworzenia poszczególnych sekcji Komitetu.
2. Profesor Zakrzewski przypomniał o wieloletnich staraniach Komitetu Elektrotechniki o docenienie wagi Elektrotechniki i Elektroenergetyki przez władze państwowe, w szczególności Ministerstwo Gospodarki i Ministerstwo Nauki.
3. Prof. A. Demenko, przewodniczący Komitetu Elektrotechniki, zwrócił uwagę na stosunkowo niską punktację Zeszytów Problemowych Komelu „Maszyny Elektryczne”, w których są

publikowane prace prezentowane w trakcie Sympozjów Maszyn Elektrycznych. Zwrócił się do zebranych by wspólnie zaproponować nową formułę publikowania materiałów prezentowanych w trakcie Sympozjów. Zaproponował rozważenie możliwości połączenia Sympozjum Maszyn Elektrycznych i Naukowo-Technicznego Seminarium „Problemy Eksploatacji Maszyn i Napędów Elektrycznych” organizowanego przez KOMEL.

4. Dyrektor Instytutu Napędów i Maszyn Elektrycznych KOMEL, prof. Jakub Bernatt wyraził zainteresowanie i poparcie dla pomysłu połączenia obu Sympozjów.
5. Prof. Zakrzewski zasugerował by tę kwestię przedyskutować w ciągu najbliższego roku, a ewentualną decyzję o połączeniu Sympozjów i sposobie publikowania materiałów podjąć w Warszawie, w trakcie SME'2016. Następnie Prof. Zakrzewski przedstawił harmonogram organizacji Sympozjów Maszyn Elektrycznych w latach 2016 do 2019; kolejno przez: Politechnikę Warszawską, Politechnikę Lubelską, Politechnikę Poznańską i Akademię Górniczo-Hutniczą.
6. Profesor Grzegorz Kamiński przedstawił krótką informację o Sympozjum Maszyn Elektrycznych organizowanym przez Politechnikę Warszawską, w dniach 20-24.06 2016. Jako najbardziej prawdopodobnie miejsce obrad podał Kazimierz nad Wisłą.
7. Jako ostatni głos w dyskusji zabrał prof. Tadeusz Glinka podsumowując zakończone właśnie 51 Sympozjum Maszyn Elektrycznych. Przedstawił w ujęciu statystycznym udział poszczególnych ośrodków oraz prezentowaną tematykę.
8. Obrady zakończył profesor Zakrzewski dziękując władzom Politechniki Gdańskiej, a szczególności Komitetowi Organizacyjnemu za olbrzymi wkład pracy w przygotowanie Sympozjum.

*Protokółował: Sekretarz Sekcji Maszyn Elektrycznych i Transformatorów KE PAN
Prof. dr hab. inż. Lech Nowak*

Dr hab. inż. Zdzisław Życki, prof. IEI

Pokłosie pięćdziesiątego Sympozjum Maszyn Elektrycznych

Duże zainteresowanie elektryków wzbudzone wydarzeniami opisanymi w opracowaniach zamieszczonych w wymienionych niżej czasopismach [1],[2],[3], spowodowało mobilizację autora do uzupełnienia opisu przebiegu sympozjów – a, w konsekwencji – do zachęcenia czytelników do dalszego, aktywnego w nich uczestnictwa. Przedstawienie w wymienionych opracowaniach jedynie wybranych wydarzeń – występujących w szerokim przedziale czasu – nie stworzyło dostatecznych podstaw do podania pełnych opisów i wysnucia wystarczających wniosków. Ograniczanie objętości, stosowane przez redakcję czasopism, w wielu przypadkach należy uznać za uzasadnione. Okoliczność taka, może jednakże prowokować autora do przeniesienia dalszego ciągu informacji i wniosków do następnego opracowania. Właśnie taki przypadek ma miejsce w tym opracowaniu. Starano się w nim utrzymać szerokie spojrzenie i dużą spójność tematyczną, mimo przyjęcia różniących się tytułów.

Świadom jestem tego, że podjąłem się trudnego zadania – zbliżonego charakterem do pracy reporterskiej i nie dysponuję dostatecznymi uzdolnieniami w tym zakresie. Pragnę jednakże uwiecznić wydarzenia, w których brałem udział przez pół wieku. Nie prowadziłem pamiętnika i nie pisałem notatek, lecz informacje czerpię z pamięci i korzystam z zachowanych publikacji merytorycznych. W znaczącym stopniu korzystam zaś z fotografii własnych i otrzymywanych od uczestników sympozjów. Świadom jestem również tego, że mogę popełniać błędy, ale staram się treść opracowania weryfikować w rozmowach z uczestnikami spotkań. W dużym stopniu korzystałem z publikacji [4], którą traktuję jako zweryfikowaną.

Lokalizacja sympozjów

Już podczas pierwszego posiedzenia Komitetu Organizacyjnego Sympozjów uznano za celowe organizowanie spotkań naukowych w miejscowościach atrakcyjnych pod względem turystycznym, charakteryzujących się posiadaniem lub występującym w ich pobliżu, obiektów o walorach zabytkowych bądź też uzdrowiskowych (np. Książ, Krasiczyn, Wawel). Przewidywano również organizowanie we własnym zakresie – a często na zlecenie – imprez kulturalnych, których charakter wykraczał poza ramy spraw technicznych. Czasem oprócz wymienionych imprez humanizujących, pełniących dodatkową rolę, organizowano imprezy towarzyszące w postaci prelekcji nakierowanych na uzyskanie informacji o nowościach technologicznych (przy udziale przedstawicieli firm zagranicznych, wytwarzających urządzenia produkcyjne i pomiarowe). Ten fragment imprez miał szczególne znaczenie dla uczestników sympozjów delegowanych przez zakłady przemysłowe. Organizowano również wycieczki o charakterze technicznym, rozszerzające ogólną wiedzę o produkcji przemysłowej, polegające na zwiedzaniu położonych najczęściej w pobliżu, zakładów przemysłowych i obiektów technicznych (np.: Zakłady H. Cegielski, Zakłady Azotowe w Puławach, elektrownie wodne i parowe, i inne

np Muzeum Techniki Samochodowej Tatra w Kopřivnicach – Republika Czeska). Szerzej sprawy te omówiono w publikacjach wcześniejszych, m.in. w [4].

Pierwsze spotkanie organizowane pod patronatem Oddziału Warszawskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich – przy znaczącym udziale Instytutu Energetyki w Warszawie – odbyło się w Nieporęcie nad Zalewem Zegrzyńskim. W tej miejscowości odbyło się również drugie spotkanie – jednakże przy zmienionym składzie instytucji organizujących. Wybór miejscowości spotkań odbywał się na posiedzeniach Krajowego Komitetu Organizacyjnego, na podstawie propozycji składanych przez sekretarza organizacyjnego. Fragmentaryczny wykaz miejscowości, do roku 1981 – obieranych jako miejsca spotkań – przedstawiono w publikacjach [1, 2, 3, 4]. Zaś uzupełnienie wykazu podano w tablicach zamieszczonych niżej. W celu ułatwienia rozeznania, co do usytuowania miejsc omawianych spotkań, sporządzono „sympozyjną mapę” Polski. Jest ona przedstawiona na rys.1. Z zestawienia wynika wniosek, iż najczęściej wybieraną miejscowością spotkań był Kazimierz Dolny (13 sympozjów – na ogólną ich liczbę 50 – do końca roku 2014). Jako miejsce obrad przeważnie obierano Dom Architekta. Przy wyborze miejsca – w tym przypadku – miał wpływ urok miasta oraz bliskość – w stosunku miejsca zamieszkania i obrad, wału wiślanego. Wał wiślany traktowano jako trasę wieczornych spacerów. Spacerów zaś były uprzyjemnianie śpiewem słowików (na ogół sympozja odbywały się w czerwcu). Tylko jedno sympozjum odbyło się w Domu Dziennikarza. Na rys.2 przedstawiono trzech członków Komitetu Organizacyjnego Sympozjów [1] przed wejściem do Domu Architekta w Kazimierzu Dolnym podczas SME –3, (1967 r.). Czwarta osoba (druga z prawej), to dr inż. Czesław Sapała – nie żyjący już od kilkudziesięciu lat pracownik Warszawskich Zakładów Maszyn Elektrycznych)

W większości przypadków jako miejsce spotkań wybierano domy wczasowe, ogólnie dostępne, lub ośrodki wczasowe różnych instytucji i akademiki, oraz sale wykładowe wyższych uczelni technicznych. Jako drugą – przykładowo wybraną do zaprezentowania miejscowość spotkań – przyjęto Szczawnicę Zdrój. Miejscem posiedzeń był zabytkowy budynek przedstawiony na rys. 3. W tym budynku odbyło się jubileuszowe – pięćdziesiąte sympozjum ubiegłoroczne SME –50, zorganizowane przez Politechnikę Krakowską i Akademię Górniczo Hutniczą, przy wspomaganie finansowym innych jeszcze instytucji.

Uczestnicy sympozjów

Śledząc bieg wydarzeń na przestrzeni minionych pięćdziesięciu lat, związanych z sympozjami maszyn elektrycznych w Polsce, nasuwają się myśli kojarzące się z treścią znanej piosenki, której fragmentarycznie wybrane słowa mają postać „...takie życie mała, takie jest...” Moim zdaniem kojarzone myśli prowadzą do zrozumienia powiązania sensu życia i pracy. Opisując sprawy związane z sympozjami można brać pod uwagę głównie tematykę rozwoju wygłaszanych referatów, uwarunkowań rozwoju sympozjów, a również sprawy odnoszące się do udziału uczestników w sympozjach. Przy ograniczeniach objętości opracowań możliwe jest przeważnie ogólne ujęcie omawianych spraw. W opracowaniu na czołowym miejscu stawiam sprawy udziału uczestników w sympozjach. Stąd też przy opisach spraw mających wymowę historyczną, uznałem za celowe posłużenie się w dużym stopniu konwencją prezentacji fotograficznej uczestników.

Prezentując – w bardzo dużym skrócie – w wymienionych wyżej publikacjach, grupę przedstawicieli świata nauki, nie sposób nie powrócić do opisu działalności Władysława Paszka profesora Politechniki Śląskiej, który w roku bieżącym obchodził by dziewięćdziesięciolecie swoich urodzin. Profesor Władysław Paszek, jak głosi tytuł książki [5] – współtwórca Polskiej Szkoły Maszyn Elektrycznych był aktywnym „działaczem” nauki na skalę europejską. Był również gorliwym uczestnikiem sympozjów maszyn elektrycznych.

Istniały dwa obszary, na których spotykałem się z prof. W. Paszkiem, począwszy od roku 1970. Pierwszy obszar to – sprawy związane z rozbudową bazy produkcyjnej maszyn elektrycznych małej mocy (łącznie z budową Zakładu Silma w Zagórz koło Sosnowca), a drugi – coroczne sympozja maszyn elektrycznych. Na obu płaszczyznach Profesor odgrywał znaczącą rolę. Spotkania moje z Profesorem zostały w dużym skrócie opisane w wymienionych opracowaniach. Nie mogę jednakże pominąć jednego wydarzenia, które miało miejsce w 1993 r. w Nowosybirsku, a więc na dalekiej Syberii. Będąc w dwuosobowej oficjalnej delegacji służbowej, na obchodach czterdziestolecia otwarcia Nowosybirskiego Uniwersytetu Technicznego w Rosji, skorzystałem z możliwości obejrzenia całej Uczelni. Między innymi trafiliśmy do Katedry Maszyn Elektrycznych, której kierownikiem był prof. E. J. Kazowski.

W trakcie pobytu w sali wykładowej, na stole Profesora zauważyłem otwartą książkę. Książka była zniszczona – prawie rozpadała się. Nosiła ślady wieloletniego użytkowania. Wydawało mi się, że książka miała druk łańciskowy, co spowodowało, że zaciekawiony jej pochodzeniem, zbliżyłem się do stolika. Ruch ten zauważył Profesor i zareagował stwierdzeniem „to książka napisana przez profesora Paszka z Polski [6], ja z niej wykładam już od wielu lat. Jest już bardzo zniszczona i stwierdzam, że jest bardzo dobra”. Byłem mile zaskoczony wypowiedzią, bo wiedziałem, że książkę na ten sam temat, zawierającą wybrane działy teorii maszyn elektrycznych, napisał również prof. E. Ju. Kazański [7]. Mam nadzieję, że w znacznym stopniu zdjęcia przedstawione na rys.rys.4;5;6 oraz zawarte w [1, 2, 5] umożliwią czytelnikom przypomnienie postaci wybit-